

[Formanden.]

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om opførelse af arbejderboliger på landet.

(Lovforslaget (nr. 11) findes i tillæg A. sp. 181, fremsættelsen i tidenden sp. 91).

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse og supplerung af mindre landbrug m. m. — statshusmandsloven.

(Lovforslaget (nr. 12) findes i tillæg A. sp. 189, fremsættelsen i tidenden sp. 91).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Carl Petersen: De fire lovforslag, som er til behandling, er alle genfremsættelser, dog med enkelte ændringer. Disse ændringer er enten af redaktionel karakter eller affødt af de drøftelser, der fandt sted i det udvalg, som behandlede lovforslagene i forrige samling, så de giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Nyt er, at ministeren vil foreslå beløbsrammen i den kommende udlånslov forhøjet til 50 mill. kr. som anført i fremsættelses-talen; dette forslag vil indgå i drøftelserne. Jeg kan derfor nøjes med at henvise til de principielle betragtninger, jeg på mit partis vegne fremsatte, da lovforslagene i foråret var til første behandling.

Da vi sidst drøftede disse lovforslag, var flere af ordførerne inde på, at det var vanskeligt at tage stilling til det samlede kompleks, før man vidste noget om, hvad ministeren tænkte sig med hensyn til finansieringsmuligheder. Det stod klart efter disse drøftelser, at der stort set var enighed om, at staten under en eller anden form nødvendigvis måtte ind i billedet, og der blev dengang peget på, at det kunne ske enten ved direkte lån eller ved, at staten garanterede. Det er en selvfølge, at begge disse former er anvendelige til at løse problemet. Ministeren har som nævnt i den skriftlige fremsættelse valgt at foreslå de direkte lån. Jeg mener, ministeren har valgt rigtigt, og jeg takker for det.

Fra tidligere indhøstede erfaringer ved vi imidlertid, at det er betydelig lettere at stille penge til rådighed, end det er at fore-

bygge de uheldige virkninger, som næsten altid følger af for store og for lette lånemuligheder. Vi ved også, hvor svært det er at finde de midler, der kan anvendes til at bremse disse uheldige virkninger, og jeg forudser, at det bliver et af de spørgsmål, som kan komme til at optage en del af tiden i det udvalg, som jeg anmoder om bliver nedsat. Jeg mener dog, at ministeren ved at følge indstillingen fra landbokommis-sionen er kommet så nær det rigtige, som det kan forventes. Ministeren vil foreslå at forhøje udlånsbeløbet fra de 12,5 mill. kr. — så vidt jeg husker det var — til 50 mill. kr.

Jeg stiller mig dog tvivlende over for, om dette beløb vil blive anvendt, hvis det, der foreslås, bliver til lov. Jeg har forstået det sådan, at udvælgelserne af låntagerne vil blive individuelt behandlet i jordlovs-udvalget, og at man dér nøje vil undersøge lånsøgenes kvalifikationer. For det første, om vedkommende har jordbruget som hovederhverv. For det andet, om han har både den praktiske og teoretiske uddan-nelse, der i dag kræves for, at et økonomisk resultat kan sikre landmanden en anstændig levestof, når den investerede kapital er forrentet. For det tredje, at den erhvervede jord er købt for, skal vi kalde det en fornuftig pris — dette selvfølgelig for at hindre, at statslånene, som kommer til at stå yderst i prioriteringen, ikke er medvirkende til at forhøje jordprisen. For det fjerde, at der ikke ydes lån til nogen, som har mulighed for at rejse den nødvendige kapital selv, og at alle andre lånemuligheder er udnyttet, før der bevilges statslån. Jeg tror, at de ting, jeg her har nævnt, er det kriterium, som nu anvendes i administrationen, og det ønsker jeg bibeholdt.

Så er der to andre forhold, som også spiller en rolle i bedømmelsen, og det er rentens højde. Jeg er selvfølgelig opmærk-som på, at ministeren allerede har nærmet sig markedsrenten, idet der foreslås 6½ pct. Det spørgsmål kan vel nok rejses, om til-nærmelsen er stærk nok, og jeg håber, at vi i udvalget kan se nærmere herpå, for der ligger jo trods alt dette med 6½ pct. et tilskud i hvert tilfælde på 2 pct., og spørgsmålet er så, om de 2 pct. ikke kan give en forvridning, der senere kan skabe vanskeligheder på andre områder. Jeg vil